

14.

Wartości zawarte w Biblii dla życia społecznego i indywidualnego

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój duchowy

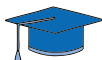
1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Poznanie zasad wiary

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Spojrzenie na Biblię jako na Dzieło Boga i człowieka (autor natchniony)

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Współpraca Boga i człowieka w dziele powstania Biblii.
- Wpływ wiary na kształtowanie się kultury społeczeństwa.

- Człowiek „starotestamentowy” i „nowotestamentowy”.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Poznawanie Biblii jako Księgi natchnionej¹.
- Historia narodów kształtuje historię świata i kulturę.
- Pojęcie Boga jest pojęciem wszystkich narodów i kultur.

Zasady

- Poznaję historie zawarte w Starym i Nowym Testamencie.
- Moja wiara kształtuje moją postawę wobec innych.
- W życiu kieruję się zasadami wiary.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Niezbędne jest poznawanie tekstów biblijnych.
- Przez teksty Starego i Nowego Testamentu Bóg przemawia do człowieka.
- Biblia jest ekspresją Ducha Boga i ducha człowieka.

Zasady

- Traktuję Biblię jak Księgę Życia.
- Zapoznaję się z literaturą biblijną.
- Wyjaśniam dziecku trudniejsze fragmenty Pisma Świętego

¹ „Kościół miał zawsze we czci Pisma Boże, podobnie jak samo Ciało Pańskie, skoro zwłaszcza w Liturgii św. nie przestaje brać i podawać wiernym chleb żywota tak ze stołu słowa Bożego, jak i Ciała Chrystusowego. Zawsze uważał i uważa owe Pisma zgodnie z Tradycją świętą, za najwyższe prawidło swej wiary, ponieważ natchnione przez Boga i raz na zawsze utrwalone na piśmie przekazują niezmiennie słowo samego Boga, a w wypowiedziach Proroków i Apostołów pozwala rozbrzmiewać głosowi Ducha Świętego. Trzeba więc, aby całe nauczanie kościelne, tak jak sama religia chrześcijańska, żywiło się i kierowało Pismem św. Albowiem w księgach świętych Ojciec, który jest w niebie spotyka się miłościwie ze swymi dziećmi i prowadzi z nimi rozmowę. Tak wielka zaś tkwi w słowie Bożym moc i potęga, że jest ono dla Kościoła podporą i siłą żywotną, a dla synów Kościoła utwierdzeniem wiary, pokarmem duszy oraz źródłem czystym i stałym życia duchowego. Stąd doskonale zastosowanie ma do Pisma św. powiedzenie: «żywe jest słowo Boże i skuteczne» (Hbr 4,12), które «ma moc zbudować i dać dziedzictwo wszystkim uświęconym» (Dz 20,32)”. KO 21.

1.7. ZADANIA DLA PRZEDSZKOLA, WYCHOWAWCY

Normy

- Biblia zawiera wartości kultury i wartości wiary; wartości prawdy objawionej.
- Biblia ma znaczenie formacyjne i wychowawcze.
- Biblia kształtuje kulturę chrześcijańską.

Zasady

- Interpretuję Biblię zgodnie z nauką Kościoła.
- W wychowaniu i formacji wykorzystuję teksty biblijne.
- Na lekcjach omawiam i wyjaśniam kontekst kulturowy, w którym powstały Księgi Pisma Świętego.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Dzieci podzielone są na grupy, z których każda ma za zadanie przygotować uwspółcześioną wersję jednej z przypowieści biblijnych. Można to zadanie wykonać, stosując wybraną przez dzieci formę ekspresji (np. inscenizacja teatralna, pantomima, piosenka, wiersz, wspólnie opracowana i zilustrowana książeczka).

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Czytanie fragmentów Pisma Świętego staje się elementem dnia codziennego. Teksty natchnione odczytywane są zgodnie z nauką Kościoła. Biblia jest poznawana prawidłowo i z zainteresowaniem. Biblijne treści przyczyniają się do kształtowania osobowości człowieka i jego związków społecznych. Biblia jest traktowana nie tylko jako tekst o walorach literackich i historycznych, ale przede wszystkim – jako zbiór zasad moralnych o znaczeniu uniwersalnym. Tłumaczy i uzasadnia wyznawaną wiarę.

1.10. ZAGROŻENIA

Brakuje wiedzy na temat Biblii lub jej znajomość jest niewielka. Błędnie interpretuje się rolę Boga i autora natchnionego. Istnieje ryzyko nieuznawania auto-

rytetu Kościoła i Tradycji w jej interpretacji Biblii. Odrzuca się Biblię jako dokument wiary, nie uznaje się jej roli w kształtowaniu kultury chrześcijańskiej².

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Uniwersalizm Biblii polega na tym, że każdy może znaleźć w niej odpowiedź na dręczące go pytania, niezależnie od jego narodowości czy wiary, ponieważ Biblia jest pełna symboli i przypowieści, które każdy może interpretować na swój własny, indywidualny sposób. Również pomimo tego, że została ona spisana kilka tysięcy lat temu, nadal jest użyteczna w czasach współczesnych.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Wśród wielu wydań Biblii dla dzieci, opracowanie autorstwa S. Loyd-Jones bardzo się wyróżnia. „Z Jezusem przez Biblię” to książka zachwycająca wspaniałym językiem, cudownymi ilustracjami i mądrym przesłaniem dostosowanym do

² „Mamy obowiązek w każdej okoliczności świadczyć o Chrystusie, Jego męce, zmartwychwstaniu, wstąpieniu do nieba, o Jego obecności wśród nas. Czynić to musimy z pokorą, bo Pan Jezus przyszedł nie po to «aby mu służyono, lecz aby służyć...» (Mt 20,28). W ten sposób tworzymy wielki, nadprzyrodzony organizm, który nazywamy Kościołem, Ludem Bożym, Mistycznym Ciałem Jezusa. To jest wielka wspólnota wierzących, na której czele stoi Jezus Chrystus, ubogacający nas swoimi łaskami”. J. Glemp, *Słowo Prymasa Polski...*, dz. cyt., s. 65.

dziecięcej wrażliwości. Zachęca dzieci do odkrycia Jezusa w centrum Bożego planu zbawienia, a także w centrum ich własnego życia. To niezwykła opowieść, która łączy w sobie wiele historii biblijnych z całego Pisma Świętego. Jej głównym bohaterem jest wyjątkowe Dziecko, od którego zależą losy całego świata.

Nie, Biblia nie jest księgą zasad ani księgą o bohaterach. Jest przede wszystkim Opowieścią. Opowieścią przygodową o szlachetnym Królu, który przybywa z dalekiego kraju, żeby odzyskać zaginiony skarb. Opowieścią miłosną o dzielnym Księżciu, który opuszcza swój pałac, zostawia wszystko, co ma, żeby uratować swoją ukochaną. Biblia jest jak najpiękniejsza baśń, która w dodatku wydarzyła się naprawdę!

Najwspanialsze w tej Opowieści jest właśnie to, że jest prawdziwa!

W Biblii znajdziemy wiele historii, ale wszystkie składają się na tę jedną, najważniejszą – Opowieść o tym, jak Bóg kocha swoje dzieci i jak przychodzi im na ratunek.

Żeby dobrze ją opowiedzieć, potrzeba było całej Biblii.

Najważniejszą postacią w tej opowieści jest pewne Dziecko. W każdej historii biblijnej słyhać Jego imię.

To Dziecko jest jak brakujący kawałek układanki, który pozwala dopasować do siebie wszystkie pozostałe jej części, tak by naszym oczom ukazał się piękny obraz.

Nie jest to zwykłe dziecko. To Dziecko, które pewnego dnia... Ale poczekaj, zacznijmy naszą Opowieść, tak jak należy zacząć każdą dobrą historię, czyli... od samego początku.

Opowieści biblijne mogą wydawać się zbiorem oderwanych od siebie historii. Autorka odsłania przed dziećmi ich wspólny mianownik. Okazuje się, że nawet w starotestamentalnych opowieściach można usłyszeć echa tęsknoty za Jezusem, a także dostrzec zwiastuny Jego nadejścia. W książce bardzo konsekwentnie ukazana została prawda, że Syn Boży jest niczym brakujący kawałek układanki, dzięki któremu wszystkie fragmenty obrazu, wszystkie opowieści biblijne, łączą się w piękną całość.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Chrześcijanin na wzór Chrystusa winien ożywiać rzeczywistość świata współczesnego duchem Ewangelii i ukazywać na co dzień, przykładem swego zaangażowania, że możliwe jest lepsze współzycie między ludźmi w sprawiedliwości, prawdzie i poszanowaniu godności osoby ludzkiej.

Jan Paweł II, *Jubileuszowy Rok Odkupienia*, Watykan 1985, s. 439.

Biblia nie tylko otwiera nam drogę do zrozumienia tajemniczej relacji między Stwórcą a światem stworzonym, ale rzuca też światło na zadanie, jakie człowiek ma do spełnienia wobec świata. „Praca” Boga jest niejako przykładem dla człowieka. Jest on bowiem powołany nie tylko do tego, by mieszkać w świecie, ale by go „budować”, stając się w ten sposób „współpracownikiem” Boga.

DD 10.

Mimo tego wolnego od złudzeń realizmu Pismo Święte zachowuje bardzo pozytywną wizję wartości życia. Człowiek niezmiennie jest stworzony „na obraz Boży” (por. Rdz 1,26), a każdy wiek ma swoje zalety i zadania.

Jan Paweł II, *List do moich braci i siostr - ludzi w podeszłym wieku*, 6, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Kraków 2007, s. 520.

Moglibyście zapytać: „Ojczy, ale jaką bronią można się obronić przed tym kuszeniem, przed tym mamieniem księcia tego świata, przed jego pochlebstwami?”. Bronią jest sam Jezus: Słowo Boże, a także pokora i łagodność. Pomyślmy o Jezusie, kiedy Go policzkują: jaka pokora, jaka łagodność. Mógł ubliżyć, a jednak zadał tylko pokorne, łagodne pytanie. Pomyślmy o Jezusie w czasie Jego męki. Prorok mówi o Nim: „jak baranek na rzeź prowadzony, nie wydał żadnego okrzyku”. Pokora. Pokora i łagodność: to jest broń, której książę świata, duch świata nie toleruje, bo jego propozycje to władza światowa, propozycje próżności, bogactw. Pokory i łagodności nie toleruje.

Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, 4.05.2013, w: *Alfabety Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Kraków 2013, s. 23.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Jeśli wasza sprawiedliwość nie będzie większa niż uczonych w Piśmie i faryzeuszów, nie wejdziecie do królestwa niebieskiego. (...) Słyszeliście, że powiedziano: Oko za oko i ząb za ząb! A Ja wam powiadam: Nie stawiajcie oporu złemu: lecz jeśli cię kto uderzy w prawy policzek, nadstaw mu i drugi! Temu, kto chce prawować się z tobą i wziąć twoją szatę, odstąp i płaszcz! Zmusza cię kto, żeby iść z nim tysiąc kroków, idź dwa tysiące! Daj temu, kto cię prosi, i nie odwracaj się od tego, kto chce pożyczyć od ciebie. Słyszeliście, że powiedziano: Będziesz miłował swego bliźniego, a nieprzyjaciela swego będziesz nienawidził. A Ja wam powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladują; tak będziecie synami Ojca waszego, który jest w niebie; ponieważ On sprawia, że słońce Jego wschodzi nad złymi i nad dobrymi, i On zsyła deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miłują, cóż za nagrodę mieć będziecie? Czyż i celnicy tego nie czynią? I jeśli pozdrawiacie tylko swych braci, cóż szczególnego czynicie? Czyż i poganie tego nie czynią? Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski (Mt 5,20; 38-48).

Por. Wj 20,7; 13; 21,12; 24,1; Kpł 19,18; 24,19n; Lb 30,3; Pwt 5,17-18; 7,2-5; 15,3; 20,13-18; 24,1; 25,19; Iz 16,1; Mt 5,32-38; 43-48; Mk 10,2-12; Rz 12,21; 1Kor 7,10n; Jk 5,12.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

W Piśmie Świętym Kościół nieustannie znajduje swój pokarm i swoją moc, ponieważ przyjmuje w nim nie tylko słowo ludzkie, ale to, czym jest ono rzeczywiście: Słowo Boże. W świętych księgach Ojciec, który jest w niebie z wielką miłością wychodzi swoim dzieciom naprzeciw i rozmawia z nimi (KKK 104).

Por. KKK 2061; 2072;
2196; 2261; 2262; 2449;
2464.

IV. LITERATURA

4.1. WYBÓR LITERATURY

Czerwińska-Rydel A., *Niebo nad Fatimą. Czy modlitwa może zmieniać świat?*, wyd. Bernardinum, Pelplin 2017.

Lloyd-Jones S., *Z Jezusem przez Biblię*, wyd. Aetos, Wrocław 2016.

Łoskot-Cichocka D., Moszyńska A., *Kredkami do nieba. Rok A*, wyd. Bernardinum, Pelplin 2017.

Łoskot-Cichocka D., Moszyńska A., *Kredkami do nieba. Rok B*, wyd. Bernardinum, Pelplin 2018.

Łoskot-Cichocka D., Moszyńska A., *Kredkami do nieba. Rok C*, wyd. Bernardinum, Pelplin 2016.

Mike, *Święci są... Ilustrowany poradnik – jak zostać świętym*, wyd. W drodze, Kraków 2012.

4.2. LITERATURA PRZEDMIOTU

Adamiak E., *Kobiety w Biblii. Stary Testament*, wyd. Znak, Kraków 2006.

Bastianel S., Di Pinto L., *Biblijne podstawy etyki*, wyd. WAM, Kraków 1994.

Bersini F., *Mądrość Ewangelii*, Wydawnictwo Franciszkanów Bratni Zew, Kraków 2007.

Czerski J., *Miłosierdzie w Ewangelii św. Mateusza*, Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża, Opole 1986.

Franciszek, Homilia, kaplica w Domu św. Marty, 4.05.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, wyd. WAM, Kraków 2013, s. 23.

Glemp J., *Słowo Prymasa Polski do młodzieży*, wyd. Kuria Metropolitalna Warszawska, Warszawa 1982.

- Jan Paweł II, *Jubileuszowy Rok Odkupienia*, wyd. Libreria Editrice Vaticana, Watykan 1985.
- Jan Paweł II, List apostolski *Dies Domini* do biskupów, kapłanów i wiernych o świętowaniu niedzieli, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Kraków 2007, s. 450-487.
- Jan Paweł II, List *do moich braci i siostr - ludzi w podeszłym wieku*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 3, *Listy*, Kraków 2007, s. 516-526.
- Jaruzelska I., *Własność w prawie biblijnym*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1992.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Langkammer H., *Etyka Nowego Testamentu*, wyd. TUM, Wrocław 1985.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Rosik S., *Dekalog jako norma życia i wolności*, Wydawnictwo Święty Wojciech, Poznań 1997.
- Schreiner J., Kampling R., *Bliźni – obcy – nieprzyjaciel. Z perspektywy Starego i Nowego Testamentu*, wyd. WAM, Kraków 2004.
- Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei verbum*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 350-363.
- Synowiec J., *Dekalog. Dziesięć ważnych przykazań*, Wydawnictwo Franciszkanów Bratni Zew, Kraków 2004.

4.3. FILMOGRAFIA

- Narodziny Jezusa*, [online:] https://www.youtube.com/watch?v=iHUF-C-8hjuc&list=PL7dZwQBWL3FpaMJUsa2_P7GuoXSEl2ZKs [dostęp: 21.11.2019].